

Др Владимир Марјански, доцент
Правној факултету у Новом Саду

ПОЈАМ, ВРСТЕ И ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА ОСИГУРАЊА ОД ЕКОЛОШКИХ ШТЕТА¹

Сажетак: *Осигурање од еколошких штета је област осигурања у оквиру које се путем различитих врста и модалитета уговора о осигурању обезбеђује покриће штета проузрокованих загађењем животне средине. У раду се анализирају основне карактеристике различитих врста и модалитета осигурања од еколошких штета: осигурање од одговорности за штете проузроковане загађењем животне средине, осигурање првог лица (енг. first party insurance) и директно осигурање (енг. direct insurance) од еколошких штета. Упоредјујући поменути врсте осигурања аутор указује на њихове предности и недостатке у сфери обезбеђивања осигуравајућег покрића еколошких штета.*

Кључне речи: *осигурање, одговорност, еколошка штета, заштита животне средине.*

1. Појам осигурања од еколошких штета

Осигурање од еколошких штета је област осигурања у оквиру које се путем различитих врста и модалитета уговора о осигурању² обезбеђује покриће штета проузрокованих загађењем животне средине. Појам еколошке штете дефинисан је Директивом Европске уније о одговорности у области заштите животне средине³. Према наведеној директиви еколошка штета

¹ Рад је посвећен пројекту „Биомедицина, заштита животне средине и право“ бр. 179079 који сада финансира Министарство просвете и науке Републике Србије.

² У погледу различитих модалитета уговора о осигурању видети: В. Марјански, *Уговор о осигурању*, Нови Сад, 2007, стр. 154-161.

³ Директива 2004/35/ЕС Европског парламента и Савета од априла 2004 о одговорности у области заштите животне средине ОЈ L 143, 30.4.2004. (даље у фуснотама: Директива ЕУ о одговорности у области заштите животне средине).

обухвата штету над заштићеним врстама и стаништем, загађење воде и загађење земљишта.

Штета над заштићеним врстама и стаништем настаје у случају значајних штетних утицаја на успостављање и одржавање позитивног стања заштићених станишта и врста.⁴ Ова штета обухвата искључиво штету над еколошким системима (биодиверзитету) заштићеним европским или националним правом.⁵

Загађење вода настаје услед значајних негативних утицаја на еколошки, хемијски и, или квантитативни статус или еколошки потенцијал воде.⁶ Загађење земљишта представља било какво загађење подобно да створи значајан ризик за негативне последице по човеково здравље.⁷

Еколошке штете могу бити покривене различитим врстама и модалитетима уговора о осигурању. Ту првенствено спадају уговори о осигурању од одговорности за штете проузроковане загађењем животне средине, али у упоредноправној пракси у новије време све су заступљенији и уговори који по својој природи не спадају у уговоре о осигурању од одговорности. То су “класични” уговори о осигурању имовине и, или лица којим се покривају штете настале загађењем животне средине, а који се закључују у своје име и за свој рачун (осигурање првог лица – енг. *first party insurance*) или у своје име а за рачун или у корист једног или још чешће већег броја других лица (директно осигурање – енг. *direct insurance*).

Осигурање од одговорности за штете проузроковане загађењем животне средине настало је у другој половини 20-тог века. У почетку се развијало у оквиру осигурања од одговорности за штету која проистиче из обављања одређене делатности, али се временом издвојило у још специфичнију област осигурања – осигурање од одговорности за штету насталу из опасне делатности.⁸ Развој ове врсте осигурања довео је до тога да су осигуравајућа друштва у пракси почела да обликују посебне полисе осигурања којим се обезбеђује искључиво покриће ризика који узрокују загађење животне средине (еколошке штете). Паралелно с тим извршено је издававање ових ризика у посебну групу одвојену од групе тзв. конвенционал-

⁴ Директива ЕУ о одговорности у области заштите животне средине, чл. 1 ст. 1 (а).

⁵ Драгана Радојевић, „Нова Директива Европске Уније о одговорности у области заштите животне средине“, *МП*, бр. 1-2/2005, стр. 190. стр. 185.

⁶ Директива ЕУ о одговорности у области заштите животне средине, чл. 1 ст. 1 (б).

⁷ Директива ЕУ о одговорности у области заштите животне средине, чл. 1 ст. 1 (ц).

⁸ Бранка Пећанац, „Правна природа осигурања од еколошких штета“, *Токови осигурања*, бр. 2/2007, стр. 3.

них ризика.⁹ Штете изазване загађењем животне средине могу бити изузетно великих размера, па се у циљу заштите интереса осигуравача приликом закључења уобичајених врста уговора о осигурању (нпр. осигурања од пожара) у полиси осигурања врши искључење тзв. еколошких ризика. Ово из разлога што би у супротном обавезе осигуравача могле бити у значајној диспропорцији са премијама које добијају код уобичајених врста уговора о осигурању.

Ипак, због економских ризика за обављање ове врсте осигурања (тешкоћа приликом процене учесталости и обима ризика, одређивања адекватне висине премије осигурања, проблема двоструког плаћања загађивача¹⁰), као и низа отворених правних питања (дефинисања одговорности и његовог временског важења, идентификовања одговорних лица, одређивања осигураног ризика и њихове осигурљивости, утврђивања врсти трошкова спасавања и њиховог обима, дефинисања осигураног случаја итд.) на тржишту осигурања од еколошких штета појединих земаља осигурање од одговорности за штете проузроковане загађењем животне средине претежно или у потпуности уступа место другим врстама осигурања од еколошких штета – осигурању првог лица (енг. *first party insurance*) и, или директном осигурању (енг. *direct insurance*).¹¹

Током наредних разматрања биће објашњене основне карактеристике поменутих врста осигурања уз њихово међусобно упоређивање и навођење основних предности и недостатака која она са собом носе. Детаљнија економска анализа различитих врста осигурања и облика финансијског покрића ризика од наступања еколошких штета ће због ограниченог обима овог рада изостати.¹² Такође, наредна разматрања неће обухватити расправу о обавези осигуравача да сноси трошкове спасавања, нити анализу неопходности увођења обавезног осигурања од еколошких штета, будући да су ова питања делимично обрађена у неким ранијим радовима из ове области.¹³

⁹ *Ибид*, 4.

¹⁰ Потенцијални загађивач прво значајно инвестира како би добио дозволу за обављање делатности које могу угрозити животну средину, а ако еколошка штета ипак наступи он може бити позван на одговорност да је надокнади.

¹¹ У литератури се често као пример наводи делатност холандских осигуравајућих друштава.

¹² У погледу економских аспеката осигурања од еколошких штета видети: Michael Faure and David Grimeaud, *Financial Assurance Issues of environmental Liability Report*, Maastricht University (Metro) and European Centre for Tort and Insurance Law (ECTIL), final version 1.12.2000.

¹³ О томе видети опширније код Предраг Шулетић, „Осигурање и загађење животне средине“, *Правни живот*, бр. 11/2000, стр. 473-474. и Бранка Пећанац, нав. чланак, стр. 10-12.

2. Уговори о осигурању од одговорности од штета проузрокованих загађењем животне средине

Уговори о осигурању од одговорности од штета проузрокованих загађењем животне средине (даље у тексту: уговори о осигурању од одговорности за еколошке штете) су уговори у којима се једна уговорна страна, осигуравач обавезује да ће осигуранику пружити правну заштиту од неутемељених или претераних захтева за накнаду штете од стране лица оштећених загађењем животне средине, као и да ће надокнадити штету коју ће осигураник (штетник), ако наступи штетни догађај (еколошка штета), бити дужан да плати једном или већем броју оштећених лица у вези са својом грађанском одговорношћу покривеном осигурањем, док се друга уговорна страна (по правилу осигураник) обавезује да плати премију осигурања.

Приликом анализе ове врсте уговора неопходно је дати одговор на два основна питања: ко може бити осигураник и када постоји одговорност за наступање еколошке штете?

Прво, када је реч о осигуранику, одговор на питање ко се може осигурати од наведене врсте одговорности потражићемо у праву Европске уније. Директива Европске уније о одговорности у области заштите животне средине примењује се на тзв. оператере регистрованих делатности. Како већина индустријских делатности управо потпада под ту категорију (нпр. хемијска индустрија, управљање отпадима, транспорт и руковање опасним материјама итд.) следи да је било који оператер који се бави неком од тих активности подложен одговорности за штету. Поред овог услова, према Конвенцији Савета Европе о грађанској одговорности за штету проузроковану обављањем делатности опасне по животну средину донетом 1993. године у Лугану (Швајцарска), услов за постојање грађанске одговорности је да оператер врши контролу опасних активности у време настанка штете. Из тога проистиче да само субјекти који испуњавају оба наведена услова могу имати и својство осигураника код ове врсте уговора о осигурању.

Друго је питање када постоји одговорност за наступање еколошке штете. Ово питање је од изузетног значаја будући да грађанска одговорност за штету проузроковану загађењем животне средине представља ризик код ове врсте осигурања. Дефинисање ове врсте грађанске одговорности дуго је представљало проблем који је доводио у питање осигурљивост овог ризика и примену ове врсте осигурања уопште. На међународном плану, ова врста одговорности први пут је дефинисана поменутом Конвенцијом Савета Европе о грађанској одговорности за штету проузроковану обављањем делатности опасне по животну средину.¹⁴ Конвенција предви-

¹⁴ Поред ове Конвенције, ова материја је у одређеним сегментима регулисана и другим међународним документима: Конвенцијом о грађанској одговорности за штете услед

ђа два вида одговорности за проузроковану еколошку штету: одговорност у погледу супстанци, организама и одређених отпадних инсталација или локација и, одговорност у погледу локација за стално депоновање отпада. У првом случају оператер (руковалац) који обавља опасну активност одговоран је за укупно наступелу штету услед ове активности као резултат акцидента у време или у току периода када је он обављао контролу те активности.¹⁵ У другом случају одговоран је оператер на локацији за стално депоновање отпада у време када је штета проузрокована отпадом депонованим на тој локацији.¹⁶

Поменутом Конвенцијом и Директивом ЕУ предвиђени су и изузеци од одговорности оператера за еколошку штету.¹⁷ Међу њима, поред осталих, спада и виша сила (штета проузрокована ратним збивањима, непријатељством, грађанским ратом или устанком, као и природним феноменом изузетног карактера који се не може избећи, нити му се може супротставити). Случајеви у којима постоје услови за примену ових изузетака не могу бити покривени осигурањем од одговорности, јер тада одговорности нема. Будући да тренутно осигуравајућа друштва у домену осигурања од одговорности пружају осигуравајуће покриће само за штету насталу услед више силе (енг. *accidental pollution*), која је иначе Конвенцијом и горе поменутом Директивом ЕУ изузета од одговорности, овај вид осигурања практично губи свој значај у свим земљама које су ратификовале Конвенцију или имплементирале Директиву ЕУ у своје национално право.

Како наша земља за сада није ратификовала наведену Конвенцију, нити имплементирала поменуто Директиву ЕУ, домаћа осигуравајућа друштва за сада у својој понуди имају искључиво уговоре о осигурању од одговорности за еколошке штете. С друге стране, као одговор на оваква нор-

загађивања нафтом донетом у Бриселу 1967 године (конвенција предвиђа обавезно осигурање од одговорности бродара који превози нафту), Конвенцијом о грађанској одговорности за нуклеарне штете донетом у Бечу 1977 године (конвенција предвиђа обавезно осигурање од одговорности власника нуклеарног постројења) и Конвенцијом о грађанској одговорности за штете проузроковане за време превоза опасне робе друмом, железницом и бродовима унутрашње пловидбе донетом у Женеви 1989. Године (конвенција предвиђа обавезно осигурање од одговорности превозиоца опасне робе).

¹⁵ Драган Јовашевић, „Европски стандарди и заштита животне средине“, *Евројско законодавство*, бр. 27-28, стр. 132.

¹⁶ *Ибид.*

¹⁷ То су следећи случајеви: 1) Када је штета проузрокована ратним збивањима, непријатељством, грађанским ратом или устанком; 2) Природним феноменом изузетног карактера који се не може избећи, нити му се може супротставити (виша сила); 3) Делатношћу неке треће стране; 4) Загађивањем на прихватљивим нивоима (а шта су прихватљиви нивои представља фактичко питање које се мора решити у сваком конкретном случају имајући у виду све околности објективног и субјективног карактера) или, 5) Опасним активностима које су обављене у складу са законом у интересу лица које је претрпело штету.

мативна решења у упоредном праву у појединим земљама осигуравајућа друштва уводе нове полисе стварајући тако нове врсте и модалитете осигурања од еколошких штета.

Поред овога треба истаћи да уз осигурање, у појединим земљама постоје и други видови финансијског покрића одговорности оператера у случају проузроковања еколошких штета. Најзаступљенији вид финансијског покрића од одговорности и финансирање накнаде еколошке штете су тзв. еколошки фондови (енг. *environmental funds*). Такви фондови већ постоје у појединим државама чланицама ЕУ. Сврха еколошког фонда је да обезбеди приходе из једног или више извора (пореза, буџета и камата на зајам у циљу дефинисања и управљања одговорности за еколошку штету).¹⁸ Поред наведеног, еколошки фонд може имати за општи циљ прикупљање средстава за заштиту, унапређење и развој животне средине.¹⁹ Ипак, с обзиром на то да еколошки фондови представљају само прелазно решење до успостављања новог тржишта осигурања од еколошких штета, током наредних разматрања анализираћемо друге врсте и модалитете уговора о осигурању од еколошких штета који су у упоредном праву све присутнији.

3. Осигурање првог лица (енг. *first party insurance*) и директно осигурање (енг. *direct insurance*) од еколошке штете

За разлику од осигурања од одговорности код кога осигуравач „покрива“ ризик одговорности осигураника (потенцијално одговорног лица) за накнаду штете према трећем лицу (енг. *third party insurance*), осигурање првог лица (енг. *first party insurance*) је систем у коме се осигуравајуће покриће обезбеђује и накнада исплаћује непосредно осигуранику као оштећеном (жртви). Још увек се, међутим, не може заузети општи став о томе да ли таква врста осигурања може представљати алтернативу класичном осигурању од одговорности од еколошких штета. То зависи од низа различитих фактора, као и од чињенице да ли се оваква врста осигурања комбинује са класичним осигурањем од одговорности.²⁰

Стављајући на страну горе поменута нормативна решења у домену грађанско-правне одговорности за штете проузроковане загађењем животне средине, која су свакако умањила значај осигурања од одговорности за еколошке штете, једна од највећих предности ове врсте осигурања у односу на осигурање од одговорности за осигуравача је свакако лакша селекци-

¹⁸ Д. Радојевић, *нав. чланак*, стр. 190.

¹⁹ *Ибид.*

²⁰ Michael Faure, *Environmental damage insurance in theory and practice*, Paper prepared for the Law and economics of environmental policy: a symposium UCL Centre for law and the environment and CSERGE, London, 5-7 September, 2001, str. 16.

ја и процена ризика.²¹ Наиме, теоријски посматрано, много је лакше претходно контролисати и проценити ризик од наступања штете за појединачно оштећено лице, него проценити ризик за проузроковање штете непознатом трећем лицу од стране осигураника код уговора о осигурању од одговорности. Такође, у домену осигурања од одговорности није могуће претходно знати да ли ће осигураник (штетник) проузроковати штету „жртви“ која има веома високе или веома ниске приходе.²² Овакав вид несигурности може се избећи код осигурања првог лица где осигураник (потенцијално оштећени) претходно бира висину осигуравајућег покрића у складу са својим сопственим потребама и очекиваним губицима.

Иако систем осигурања првог лица због описаних предности теоријски изгледа бољи, њега је у пуном обиму тешко применити у домену осигурања од еколошких штета. Код тзв. чистог осигурања првог лица тј. оног које се закључује у своје име и за свој рачун, осигураник је истовремено и уговарач осигурања па њега терети обавеза плаћања премије. Из тог разлога у пракси је тешко замислити интерес осигураника (нпр. грађана који страхују од наступања еколошке штете) да се заштити од еколошких штета закључивањем уговора о осигурању и плаћањем премије из сопствених извора, осим у случају оператера који иначе обавља опасну делатност, за кога би се могло замислити да тражи осигуравајуће покриће за загађење које се може десити на његовом постројењу.²³

Због наведеног алтернатива се може потражити у закључивању уговора у своје име а за туђ рачун или у корист трећег/их лица²⁴ (енг. *direct insurance*). Ови уговори као и они који се закључују у своје име и за свој рачун (осигурање првог лица), имају природу „класичних“ уговора о осигурању имовине и лица. У систему тзв. директног осигурања може се замислити потенцијални загађивач који поседује одређено постројење и зато тражи осигуравајуће покриће обезбеђујући при томе заштиту трећим лицима која могу претрпети штету његовом делатношћу.

Осигураник (потенцијални оштећени) овде, међутим, није истовремено и уговарач осигурања. То значи да он, за разлику од осигурања од одговорности и осигурања првог лица, није обвезник плаћања премије. Такође, за разлику од уговора о осигурању од одговорности где је осигураник истовремено уговарач осигурања и потенцијални штетник, код директног осигурања, уговарач осигурања је само потенцијални штетник. Као и код

²¹ *Ибид*, 17.

²² *Ибид*, 18.

²³ *Ибид*, 19.

²⁴ Термин уговарања за туђ рачун користи се у имовинском осигурању где су предмет осигурања економска добра, док се термин уговарање у корист трећег користи у домену осигурања лица где су предмет осигурања лична добра (живот, здравље и телесни интегритет).

уговора о осигурању од одговорности накнада из осигурања када наступи осигурани случај неће бити исплаћена уговарачу осигурања, већ трећем лицу. Ипак, супротно осигурању од одговорности где је штетник истовремено и осигураник коме се пружа осигуравајуће покриће од одштетних захтева трећих лица због наступања његове одговорности, код уговора о осигурању у своје име, а за туђ рачун или у корист трећег/их лица (директног осигурања), лице за чији се рачун или корист уговор закључује има својство осигураника. То значи да то лице још у тренутку закључења уговора, ако је реч о имовинском осигурању, мора имати осигурљив интерес тј. интерес да се на предмету осигурања не реализује осигурани ризик (да не наступи осигурани случај), јер би у супротном претрпело материјални губитак.

Ипак, за разлику од осигурања од одговорности, где је услов за исплату накнаде из осигурања постојање одговорности осигураника (штетника), код уговора о осигурању у своје име и за свој рачун (осигурање првог лица) и у своје име, а за туђ рачун или у корист трећег/их (директног осигурања), за наступање услова за исплату накнаде из осигурања довољно је само постојање штете. Ту није неопходно утврђивање одговорности штетника и узрочне везе између његових радњи и, или пропуштања и наступеле штете. Наравно, будући да је уговарач осигурања такође обухваћен појмом заинтересованог лица (код директног осигурања потенцијални загађивач), и овде је неопходно да штета није наступила његовом искључивом вољом (случај намерног проузроковања штете), јер у супротном не би био испуњен један од услова за постојање осигураног ризика – независност наступања догађаја од искључиве воље заинтересованог лица.

Дакле, у домену осигурања од еколошких штета, поред осигурања од одговорности за еколошке штете, могуће је замислити постојање осигурања првог лица, где потенцијална „жртва“ тражи осигуравајуће покриће за себе и директно осигурање где потенцијални загађивач (штетник) тражи осигуравајуће покриће за рачун или корист трећег/их лица угрожених опасним делатностима које он врши.

Док је основна разлика између осигурања првог лица и директног осигурања субјект који финансира осигуравајуће покриће, основна разлика између осигурања од одговорности с једне и осигурања првог лица и директног осигурања с друге стране, састоји се у услову за настанак права на захтев за исплату накнаде из осигурања. Као што је горе истакнуто код осигурања првог лица и директног осигурања услов за настанак права на захтев за исплату накнаде из осигурања није наступање одговорности, већ сама чињеница да је наступила еколошка штета. Ипак, иако код осигурања првог лица и директног осигурања за настанак права на исплату накнаде није неопходно утврђивање одговорности загађивача да би настало право

на захтев из осигурања, и даље остају потешкоће које проистичу из природе еколошких ризика. Због постепености настанка еколошких штета, код ове врсте осигурања наступање осигураног случаја ретко представља догађај који је у потпуности изненада наступио. Наши услови осигурања у домену осигурања од одговорности²⁵, међутим, допуштају могућност посебног покрића од одговорности за штете услед изненадног и неочекиваног догађаја и онда када су штете настале постепено (нпр. узрок штете: прскање цеви за одвод отпадних вода и изливање у реку настао је изненадно, али су последице – загађивање реке и помор риба, настале постепено).²⁶ Овакво решење би смо могли замислити и у случају увођења нових врста осигурања од еколошких штета (осигурања првог лица и директног осигурања) од стране домаћих осигуравајућих друштава.

У зависности како је то формулисано у полиси осигурања, код директног осигурања лице које жели да оствари свој захтев на накнаду из осигурања треба да докаже да је штета настала услед осигураног ризика тј. вршењем опасне делатности конкретног оператера (загађивача). Проблем, међутим, може настати ако је еколошка штета настала делатношћу већег броја загађивача (нпр. то је нарочито чест случај код контаминације вода). У том случају оштећени треба да докаже да је еколошка штета проузрокована услед посебног осигураног ризика тј. вршењем опасне делатности од стране конкретног оператера. Предност оваквог концепта је свакако у томе што није неопходно доказати постојање одговорности загађивача (ирелевантно је да ли је штета настала због субјективне или објективне одговорности загађивача²⁷ или услед више силе), већ само да је штета проузрокована вршењем опасне делатности конкретног загађивача.

За разлику од осигурања од одговорности код осигурања првог лица и директног осигурања не поставља се питање да ли наступела штета „прелази нормалне границе“. Према чл. 156. ст. 3 ЗОО предвиђено је: „Ако штета настане у обављању општекорисне делатности за коју је добијена дозвола надлежног органа, може се захтевати само накнада штете која прелази нормалне границе.“ Оштећени, код осигурања која немају карактер осигурања од одговорности, приликом истицања захтева за накнаду из

²⁵ Осигурање од одговорности за еколошке штете је у нашем праву покривено општим условима за осигурање од одговорности. Не постоје посебни услови за осигурање од одговорности за штете проузроковане загађењем животне средине. П. Шулерић, „Загађивање животне средине и осигурање“, *Правни живоић*, бр. 11/2000, стр. 472.

²⁶ П. Шулерић, нав. чланак, стр. 473.

²⁷ Грађанско-правна одговорност за загађење животне средине је, по правилу, објективног карактера. Принцип субјективне одговорности важи само у случају проузроковања штете на признатом еколошком систему. О томе видети опширније код Д. Радојевић, *нав. чланак*, стр. 187.

осигурања не мора водити рачуна о овом правном стандарду. Он има право на захтев из осигурања и ако штета не прелази тзв. нормалне границе, јер за настанак права на захтев није неопходно постојање одговорности загађивача.²⁸ Тиме се избегава и проблем који проистиче из тумачења онога што се сматра нормалном границом приликом проузроковања штете: „оно што може бити уобичајено у једној средини не мора се сматрати одговарајућим и за неку другу средину.“²⁹

4. Однос осигурања првог лица и директног осигурања са осигурањем од одговорности за еколошке штете

С обзиром на то да код осигурања првог лица и директног осигурања постојање одговорности није услов за настанак захтева за накнаду из осигурања, једно од интересантних питања је питање њиховог односа са осигурањем од одговорности и одговорношћу за еколошке штете уопште. Чак иако би био уведен систем обавезног осигурања првог лица или директног осигурања нема разлога за пружање „имунитета загађивачима“³⁰, без обзира на чињеницу што се код тих врста осигурања они јављају у улози уговарача осигурања који плаћањем премије финансирају њихово спровођење. Ако би треће оштећено лице остварило накнаду из осигурања требало би му оставити и могућност да се користи правима која проистичу из опште грађанско-правне одговорности штетника. Тиме се превентивно утиче на потенцијалног загађивача да спроведе све прописане и неопходне мере у циљу спречавања наступања еколошких штета. С друге стране, заштиту од одштетног захтева по основу његове одговорности за еколошке штете, загађивач и даље може потражити закључујући осигурање од одговорности. Стога нема оправдања да се осигурање од одговорности од еколошких штета у потпуности замени новим врстама осигурања у овој области.

²⁸ Тиме се решава проблем који би постојао да је осигурање од одговорности једина врста осигурања од еколошких штета. Наиме, они који су добили дозволу од надлежног органа не морају да се осигурају за штету за коју и не одговарају, а они који обављају делатност без дозволе, по правилу, уопште не би закључили осигурање од одговорности од штета проузрокованих трећим лицима. П. Шулејић, *нав. чланак*, стр. 470.

²⁹ П. Шулејић, *нав. чланак*, стр. 470.

³⁰ Michael Faure, *Environmental damage insurance in theory and practice*, стр. 23.

*Vladimir Marjanski, Ph.D., Assistant Professor
Faculty of Law Novi Sad*

The Concept, Types and Basic Properties of Insurance against Ecological Damages³¹

Abstract

Insurance against ecological damages is a domain of insurance, within which damages caused by environmental contamination are covered by means of different insurance contract types and modalities. The paper analyses the fundamental characteristics of different types and modalities of insurance against ecological damages: liability insurance of damages caused by environmental contamination, first party insurance and direct insurance against ecological damages. By comparing the above insurance types the author points out their advantages and drawbacks within the field of providing insurance coverage against ecological damages.

Key words: insurance, liability, ecological damages, protection of the environment

³¹ The paper is dedicated to the project "Biomedicine, Protection of the Environment and Law" no. 179079, currently financed by the Ministry of Education of the Republic of Serbia.